

MODUŁ 3. WYMAGANIA EGZAMINACYJNE Z PRZYKŁADAMI ZADAŃ

Z.4. Świadczenie usług opiekuńczych osobie chorej i niesamodzielnej

1. Przykłady zadań do części pisemnej egzaminu dla wybranych umiejętności z kwalifikacji Z.4. Świadczenie usług opiekuńczych osobie chorej i niesamodzielnej

1.1. Rozpoznawanie problemów i potrzeb osoby chorej i niesamodzielnej

Umiejętność 1) charakteryzuje rozwój psychofizyczny człowieka w poszczególnych fazach życia, na przykład:

- określa cechy rozwoju psychofizycznego człowieka w poszczególnych fazach życia;
- rozpoznaje skutki problemów wychowawczych i zdrowotnych człowieka w poszczególnych fazach życia.

Przykładowe zadanie 1.

80 - letnia kobieta cierpi na postępujące zmiany zwyrodnieniowe kręgosłupa oraz stawów biodrowych. W kontaktach z bliskimi osobami wykazuje niechęć do wychodzenia z domu. Takie zachowanie kobiety jest skutkiem problemów wynikających

- A. z braku aktywności.
- B. z braku zainteresowań.
- C. z pogorszenia stanu zdrowia.
- D. z pogorszenia warunków bytowych.

Odpowiedź prawidłowa: **C.**

Umiejętność 2) określa wpływ choroby na stan psychiczny, sytuację społeczną jednostki i jej rodziny, na przykład:

- rozpoznaje wpływ choroby na stan psychiczny osoby chorej i niesamodzielnej;
- rozpoznaje wpływ choroby na sytuację społeczną jednostki;
- rozróżnia wpływ choroby na stan psychiczny i na sytuację społeczną osoby chorej i niesamodzielnej oraz jej rodziny.

Przykładowe zadanie 2.

Pacjentka chorująca na reumatoidalne zapalenie stawów z widocznymi zmianami w obrębie stawów rąk, ma największe problemy

- A. z poruszaniem się.
- B. z organizowaniem czasu wolnego.
- C. z wykonywaniem czynności samoobsługowych.
- D. z nawiązywaniem kontaktów interpersonalnych.

Odpowiedź prawidłowa: **C.**

Umiejętność 4) uczestniczy w rozpoznawaniu problemów i potrzeb osoby chorej i niesamodzielnej, na przykład:

- określa problemy osoby chorej i niesamodzielnej;
- określa potrzeby osoby chorej i niesamodzielnej.

Przykładowe zadanie 3.

Ociężałość, zgaga, puste odbijania i wzdęcia mogą świadczyć o problemach osoby chorej i niesamodzielnej związanych z funkcjonowaniem układu

- A. pokarmowego.
- B. somatycznego.
- C. współczulnego.
- D. wydalania.

Odpowiedź prawidłowa: **A.**

1.2. Planowanie, organizowanie i wykonywanie czynności higienicznych i pielęgnacyjnych u osoby chorej i niesamodzielnej

Umiejętność 2) określa wskazania, przeciwwskazania i niebezpieczeństwa związane z wykonywaniem czynności higienicznych i pielęgnacyjnych wobec osoby chorej i niesamodzielnej, na przykład:

- określa wskazania i przeciwwskazania związane z wykonywaniem czynności higienicznych;
- określa niebezpieczeństwa związane z wykonywaniem czynności pielęgnacyjnych;
- określa niebezpieczeństwa związane z wykonywaniem czynności higienicznych.

Przykładowe zadanie 4.

Aby nie dopuścić do wrastania paznokci, to podczas wykonywania u osoby chorej i niesamodzielnej toalety stóp, należy ciąć paznokcie

- A. zaokrąglając ich brzegi.
- B. nie zaokrąglając ich brzegów.
- C. rozpoczynając od lewej strony paznokcia.
- D. rozpoczynając od prawej strony paznokcia.

Odpowiedź prawidłowa: **B.**

Umiejętność 5) dobiera metody i techniki wykonywania czynności higienicznych i pielęgnacyjnych wobec osoby chorej i niesamodzielnej, na przykład:

- dobiera metody i techniki wykonywania czynności higienicznych;
- dobiera metody i techniki wykonywania czynności pielęgnacyjnych.

Przykładowe zadanie 5.

Podczas wykonywania toalety krocza kobiety należy zachować kolejność

- A. od pachwin do odbytu.
- B. od odbytu do spojenia łonowego.
- C. od spojenia łonowego do odbytu.
- D. od pachwin do spojenia łonowego.

Odpowiedź prawidłowa: **C.**

Umiejętność 6) stosuje algorytm czynności higienicznych i pielęgnacyjnych wobec osoby chorej i niesamodzielnej, na przykład:

- rozróżnia algorytmy czynności higienicznych i pielęgnacyjnych;
- dobiera kolejność czynności higienicznych do potrzeb osoby chorej i niesamodzielnej;
- dobiera kolejność czynności pielęgnacyjnych do potrzeb osoby chorej i niesamodzielnej.

Przykładowe zadanie 6.

W jaki sposób należy oklepywać plecy podczas wykonywania wobec osoby chorej i niesamodzielnej czynności pielęgnacyjnych?

- A. Należy oklepywanie rozpocząć od podstawy klatki piersiowej a zakończyć w okolicy nerek.
- B. Należy oklepywanie rozpocząć od podstawy klatki piersiowej a zakończyć u szczytu płuc.
- C. Należy oklepywanie rozpocząć od góry klatki piersiowej a zakończyć u podstawy płuc.
- D. Należy oklepywanie rozpocząć od góry klatki piersiowej a zakończyć w okolicy nerek.

Odpowiedź prawidłowa: **B.**

1.3. Planowanie, organizowanie i wykonywanie czynności opiekuńczych nad osobą chorą i niesamodzielną

Umiejętność 1) przestrzega zasad, określa cele, wskazania i przeciwwskazania do wykonywania czynności opiekuńczych, na przykład:

- rozróżnia zasady do wykonywania czynności opiekuńczych;
- określa cele do wykonywania czynności opiekuńczych;
- określa wskazania i przeciwwskazania do wykonywania czynności opiekuńczych.

Przykładowe zadanie 7.

Zalecono prześcielenie łóżka pacjenta leżącego z objawami duszniczy bolesnej. Którą czynność można pominąć podczas siania łóżka z chorym?

- A. Ułożenie pacjenta na lewym boku i naciągnięcie podkładów.
- B. Ułożenie pacjenta na prawym boku i naciągnięcie podkładów.
- C. Poprawienie poduszek i naciągnięcie prześcieradła na całej długości.
- D. Wyjęcie poduszek na czas prześcielenia dolnych warstw białizny pościelowej.

Odpowiedź prawidłowa: **D**.

Umiejętność 4) pomaga osobie chorej i niesamodzielną w wykonywaniu czynności życia codziennego, na przykład:

- rozróżnia sprzęt do wykonywania czynności życia codziennego;
- dobiera sprzęt do wykonywanych przez osobę chorą i niesamodzielną czynności życia codziennego.

Przykładowe zadanie 8.

Który ze sprzętów należy zaproponować osobie chorej i niesamodzielną do wspomaganie jej samodzielnego siadania w łóżku?

- A. Drabinkę.
- B. Podpórki pod stopy.
- C. Poduszkę pod głowę.
- D. Wałek pod krętarze udowe.

Odpowiedź prawidłowa: **A**.

Umiejętność 5) pomaga osobie chorej i niesamodzielną w użytkowaniu sprzętu ortopedycznego i rehabilitacyjnego, na przykład:

- rozróżnia sprzęt ortopedyczny i rehabilitacyjny;
- dobiera sprzęt ortopedyczny i rehabilitacyjny do rodzaju niesprawności.

Przykładowe zadanie 9.

93-letnia podopieczna jest sprawna ruchowo, ale ma zawroty głowy i zaburzenia równowagi.

W tej sytuacji opiekun powinien zaproponować podopiecznej

- A. laskę.
- B. balkonik.
- C. kule pachowe.
- D. wózek inwalidzki.

Odpowiedź prawidłowa: **B.**

2. Przykład zadania do części praktycznej egzaminu dla wybranych umiejętności z kwalifikacji Z.4. Świadczenie usług opiekuńczych osobie chorej i niesamodzielnej

Wykonaj podmycie chorej z lekkim niedowładem prawej kończyny dolnej i górnej, zmień pieluchomajtki oraz wymień podkłady: płócienny i gumowy. Chora wymaga pomocy przy siadaniu i zmianie pozycji. Wszystkie czynności wykonaj w łóżku na fantomie osoby dorosłej. Wykonane czynności potwierdź w indywidualnej karcie pielęgnacji chorego (formularz w załączeniu)

Czas na wykonanie zadania wynosi 120 minut.

INDYWIDUALNA KARTA PIELEGNACJI CHOREGO					
Nazwisko i imię.....					
DATA.....			DATA.....		
Zabiegi pielęgnacyjne	Godzina	Parafka	Zabiegi pielęgnacyjne	Godzina	Parafka
<i>Gimnastyka oddechowa</i>	.....	.....	<i>Zmiana poszewki</i>	.....	.....
<i>Karmienie</i>	.....	.....	<i>Zmiana pieluchomajtek</i>	.....	.....
<i>Mycie głowy</i>	.....	.....	<i>Zmiana podkładu gumowego</i>	.....	.....
<i>Założenie okładu</i>	.....	.....	<i>Zmiana podkładu płóciennego</i>	.....	.....
<i>Oklepywanie pleców</i>	.....	.....	<i>Toaleta jamy ustnej</i>	.....	.....
<i>Podanie basenu</i>	.....	.....			
<i>Słanie łóżka</i>	.....	.....			
<i>Toaleta twarzy</i>	.....	.....			
<i>Toaleta klatki piersiowej</i>	.....	.....			
<i>Zmiana koszuli nocnej</i>	.....	.....			
<i>Zmiana poszwy</i>	.....	.....			
<i>Zmiana prześcieradła</i>	.....	.....			
<i>Toaleta jamy ustnej</i>					

INDYWIDUALNA KARTA PIELĘGNACJI CHOREGO

Nazwisko i imię.....

DATA.....			DATA.....		
Zabiegi pielęgnacyjne	Godzina	Parafka	Zabiegi pielęgnacyjne	Godzina	Parafka
<i>Gimnastyka oddechowa</i>	.....	.....	<i>Zmiana poszewki</i>	.....	.....
<i>Karmienie</i>	.....	.....	<i>Zmiana pieluchomajtek</i>	.....	.....
<i>Mycie głowy</i>	.....	.....	<i>Zmiana podkładu gumowego</i>	.....	.....
<i>Założenie okładu</i>	.....	.....	<i>Zmiana podkładu płóciennego</i>	.....	.....
<i>Oklepywanie pleców</i>	.....	.....	<i>Toaleta jamy ustnej</i>	.....	.....
<i>Podanie basenu</i>	.....	.....			
<i>Słanie łóżka</i>	.....	.....			
<i>Toaleta twarzy</i>	.....	.....			
<i>Toaleta klatki piersiowej</i>	.....	.....			
<i>Zmiana koszuli nocnej</i>	.....	.....			
<i>Zmiana poszwy</i>	.....	.....			
<i>Zmiana prześcieradła</i>	.....	.....			
<i>Toaleta jamy ustnej</i>					

Ocenię podlegać będą 3 rezultaty:

- indywidualna karta pielęgnacji chorego,
  - zmienione pieluchomajtki
  - wymienione podkłady
- oraz
- przebieg wykonania podmycia chorej.

Kryteria oceniania wykonania zadania praktycznego będą uwzględniać

- jakość i kolejność wykonania czynności przygotowawczych,
- jakość i kolejność wykonania podmycia chorej;
- sprawność obsługi osoby chorej i niesamodzielnej,
- stosowanie zasad bhp, podczas wykonywania zabiegu pielęgnacyjnego;
- kompletność i jakość wpisów w Indywidualnej Karty Pielęgnacji Chorego.

Umiejętności sprawdzane zadaniem praktycznym**1. Rozpoznawanie problemów i potrzeb osoby chorej i niesamodzielnej**

- 5) *przewiduje i reaguje na zmieniające się problemy i potrzeby osoby chorej i niesamodzielnej.*

2. Planowanie, organizowanie i wykonywanie czynności higienicznych i pielęgnacyjnych wobec osoby chorej i niesamodzielnej

- 3) *planuje i organizuje czynności higieniczne i pielęgnacyjne z uwzględnieniem stanu osoby chorej i niesamodzielnej;*
- 4) *przestrzega zasad wykonywania czynności higienicznych i pielęgnacyjnych wobec osoby chorej i niesamodzielnej;*
- 5) *dobiera metody i techniki wykonywania czynności higienicznych i pielęgnacyjnych wobec osoby chorej i niesamodzielnej;*
- 6) *stosuje algorytm czynności higienicznych i pielęgnacyjnych wobec osoby chorej i niesamodzielnej;*
- 12) *wykonuje zmianę bielizny osobistej i pościelowej;*
- 13) *wykonuje zmianę pieluchomajtek i innych środków absorpcyjnych oraz pomaga w czynnościach fizjologicznych osobie chorej i niesamodzielnej;*
- 18) *zapewnia osobie chorej i niesamodzielnej wygodne i bezpieczne ułożenie w łóżku;*
- 22) *zapewnia bezpieczeństwo i intymność podczas wykonywania czynności higienicznych i pielęgnacyjnych osobie chorej i niesamodzielnej;*
- 24) *przestrzega procedur postępowania z brudną bielizną i użytym sprzętem;*
- 27) *posługuje się sprzętem, przyborami, materiałami i środkami zgodnie z ich przeznaczeniem.*

Inne zadania praktyczne z zakresu kwalifikacji Z.4. Świadczenie usług opiekuńczych osobie chorej i niesamodzielnej mogą dotyczyć

- rozpoznawania i rozwiązywania problemów opiekuńczych osoby chorej i niesamodzielnej w różnym stopniu zaawansowania choroby i różnym wieku,
- pomagania osobie chorej i niesamodzielnej w zaspokajaniu potrzeb bio-psycho-społecznych,
- konserwowania, dezynfekowania przyborów i narzędzi stosowanych podczas wykonywania zabiegów.